

วิจัยเพื่อพัฒนาสังคม

RSDI News Letter : ปีที่ 8 ฉบับที่ 4 ประจำเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2567

สารพัดกระบวนการทำ... เมื่อพานักวิจัยไต่บ้านทำสื่อ

วิลาวัลย์ เอื้องศรีกุล
นักวิจัย โครงการวิจัยและพัฒนาการสื่อสารที่สะท้อน
อัตลักษณ์ท้องถิ่นของโครงการวิจัยท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น

ให้ชาวบ้านทำสื่อเอง..ไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ก็ไม่ใช่เรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เพราะพื้นฐานความเป็นมนุษย์นั้นต้องการสื่อสารความรู้สึกนึกคิดของตนให้คนรอบข้างรับรู้ ไม่ว่าจะด้วยรูปแบบหรือวิธีใด แตกต่างกันไปบ้างตามเงื่อนไขปัจจัย ประสบการณ์ และความถนัดของแต่ละบุคคล

ความคิดที่จะให้ชาวบ้านลงมือทำสื่อด้วยตัวเองจึงเป็นความตั้งใจตั้งแต่เริ่มแรก เมื่อต้องคิดโจทย์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นว่าด้วยเรื่องการสื่อสาร พร้อมๆ กับการเปิดใจยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นหากสื่อที่ผลิตนั้นไม่สมบูรณ์แบบหรือมีคุณภาพคับแคบอย่างสื่อมืออาชีพทำกัน

ในฐานะคนทำวิจัยที่คลุกคลีกับการผลิตสื่อมาก่อนมีความคาดหวังเล็กๆ ว่า การทำวิจัยชิ้นนี้จะช่วยเปิดพื้นที่การเรียนรู้เรื่องการสื่อสารให้ชาวบ้านมากขึ้น ฝึกชาวบ้านให้รู้จักการวิเคราะห์และตีความสิ่งที่พบเห็นระหว่างการทำงานวิจัยในท้องถิ่น และกล้าถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและเรื่องราวที่เกิดขึ้นตามแบบฉบับของตัวเอง ไม่กำหนดล่วงหน้าว่าจะต้องใช้สื่อประเภทใด เพราะเชื่อว่าแต่ละชุมชนท้องถิ่นมีรูปแบบสื่อที่แตกต่างหลากหลายและตรงกับจริตของชาวบ้านมากกว่าสื่อหลักอย่างโทรทัศน์ วิทยุ เว็บไซต์ หรือสื่อโซเชียลที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน ไม่มีการตีกรอบหรือกำหนดเนื้อหาไว้ล่วงหน้าแม้จะรู้อยู่เต็มอกกว่าชาวบ้านทำวิจัยเรื่องอะไร รวมทั้งกรอบระยะเวลาในการนำเสนอที่ไม่มีใครบอกได้ตั้งแต่ต้นว่าจะต้องมีความยาวเท่าไร ทั้งหมดขึ้นอยู่กับความพอเหมาะพอดีผ่านกระบวนการเรียนรู้แบบทำไป-รู้ไป-ถูกบ้าง-ผิดบ้าง-แลกเปลี่ยน-ถกเถียงระหว่างทีมนักวิจัยและชาวบ้านที่กำลังทำงานวิจัยในพื้นที่ตัวเอง

สิ่งที่แตกต่างจากการชวนทำสื่อทั่วไป คือ ชาวบ้านต้องสื่อสารความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นให้เห็นด้วย เพราะนั่นคือหัวใจของงานวิจัยที่มีชื่อว่า โครงการวิจัยและพัฒนาการสื่อสารที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นของโครงการวิจัยท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น ซึ่งทีมนักวิจัยต้องลงไปคลุกคลีตีโมงกับชาวบ้านที่เป็นนักวิจัยในพื้นที่ทั้งหมด 7 โครงการตลอดระยะเวลา 17 เดือน เพื่อหาคำตอบว่าโครงการวิจัยท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่นมีรูปแบบวิธีการสื่อสาร รวมถึงอัตลักษณ์และรูปแบบทางศิลปะ (Style) อย่างไร แต่ละท้องถิ่นนำอัตลักษณ์มาใช้เพื่อสื่อสารงานวิจัยหรือไม่ อย่างไร

ลำพังให้ชาวบ้านเรียนรู้และลงมือทำสื่อง่ายๆ อย่างเดียวน่าจะยากพอแล้ว ยังต้องมาค้นหา “อัตลักษณ์” ที่ไม่รู้แปลว่าอะไร? เหมือนหรือต่างจากคำว่า “เอกลักษณ์” ไหม? อย่างไร? คืออารมณ์ความรู้สึกที่ทีมนักวิจัยต้องเผชิญในช่วงเริ่มต้น และคงมีแต่ปฏิบัติการจริงในภาคสนามเท่านั้น..ที่จะเป็นคำตอบก้าวแรกที่พาทีมนักวิจัยเข้าใจคำตอบว่าโครงการวิจัยในจังหวัดขอนแก่นมีรูปแบบวิธีการสื่อสารและอัตลักษณ์ท้องถิ่นอย่างไร คือ การลงพื้นที่เพื่อสืบค้น เสาะหา และเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์และตั้งวงเสวนาร่วมกับนักวิจัยชาวบ้านทั้ง 7 โครงการ พื้นที่โครงการวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ชุ่มน้ำแก่งละว้าและบริเวณใกล้เคียง เช่น ป่าโคกหนองม่วง ป่าโคกดอนหัน โคนป่าแดง อำเภอบ้านไผ่และอำเภอบ้านแฮด ไกลออกไป คือ หมู่บ้านท่องเที่ยววิถีวัฒนธรรมข้าววัฒนธรรมใหม่ที่บ้านดอนข่า อำเภอนบพ บ้านหนองหญ้าปล้อง บ้านหวายหลิม อำเภอมัญจาคีรี และกลุ่มเกษตรอินทรีย์ตำบลหนองแวงโสภนพระ อำเภอพล

หนึ่งในเครื่องมือที่นำมาใช้ คือ แบบสอบถาม เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสื่อสารงานวิจัยที่ผ่านมาแนวคิดในการใช้สื่อเพื่อสื่อสารงานวิจัย ตลอดจนข้อมูลอัตลักษณ์ท้องถิ่นและรูปแบบทางศิลปะในพื้นที่วิจัย

ก่อนนำมาสังเคราะห์และชี้ประเด็นสำคัญที่แต่ละโครงการวิจัยต้องการสื่อสาร รวมถึงประเด็นอัตลักษณ์ และรูปแบบสื่อที่คาดว่าจะนำมาใช้ จากนั้นนำมาเสนอในที่ประชุมอีกครั้งเพื่อให้นักวิจัยจากทุกโครงการช่วย วิเคราะห์ ตรวจสอบ และยืนยันความถูกต้อง

ถึงกระนั้น..ก็ยังไม่ได้รับคำตอบที่แน่นอนจากทุกโครงการ เนื่องจากเป็นการทำงานแบบคู่ขนาน เมื่อ งานวิจัยที่ชาวบ้านทำมีความคืบหน้าไม่มากนัก ประเด็นที่ต้องการสื่อสารจึงยังไม่ชัดเจนพอ สิ่งที่เพิ่มเติมในช่วงครึ่งแรกของงานวิจัย คือ การให้องค์ความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์หรือรูปแบบทางศิลปะ (Style) ท้องถิ่น เพื่อให้กระบวนการสืบค้นรากเหง้าและอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชนมีความ ชัดเจน เวทีนี้ทำให้นักวิจัยชาวบ้านได้เรียนรู้และเข้าใจว่า อัตลักษณ์ท้องถิ่นไม่ใช่สิ่งที่กำหนดขึ้นใหม่ แต่เป็น รูปลักษณ์รูปธรรมที่อยู่ในงานศิลปวัฒนธรรมประจำถิ่น ไม่ว่าจะเป็นความคิด ความเชื่อ ภูมิปัญญา วัตถุ กิจกรรม ประเพณี หรือแม้แต่ลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งก่อกำเนิดขึ้นหรืออพยพย้ายถิ่นฐานมาพร้อมกับความ คิดความเชื่อที่สืบทอดส่งต่อจนเกิดการยอมรับ กลายเป็นรูปแบบเฉพาะตัวที่ชุมชนนำไปปรับใช้ในท้องถิ่น เช่น งานหัตถกรรม งานช่าง งานสถาปัตยกรรม งานไม้ งานเหล็ก งานผ้า งานสลักหิน งานเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

นอกจากการติดต่อารูเรื่องอัตลักษณ์ท้องถิ่น การฉายภาพให้เห็นความสำคัญของการสื่อสาร เรียนรู้กระบวนการสื่อสารที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย และนำตัวอย่างสื่อรูปแบบต่างๆ มาให้ดูเพื่อเป็นทางเลือก คืออีกหนึ่งส่วนที่เติมเต็มให้กับชาวบ้านที่เป็นนักวิจัย

ในงานที่แจกให้แต่ละคนช่วยเขียนตอบและร่วมแลกเปลี่ยนในวงประชุมทำให้เห็นประสบการณ์การใช้สื่อในชีวิตประจำวันของชาวบ้าน เห็นการเปิดรับและวิธีสื่อสารข้อมูลข่าวสารในชุมชน การสื่อสารกับพื้นที่ใกล้เคียงและกับหน่วยงานภายนอก เห็นการรับรู้และเข้าใจคุณสมบัติของสื่อแต่ละประเภท เช่น สื่อแผ่นพับ โปสเตอร์ ป้ายคัทเอ๊าท์ สื่ออินโฟกราฟฟิค คลิปวิดีโอ วิดิทัศน์ สื่อโซเชียล (เฟสบุ๊ก ไลน์) เสียงตามสาย วิทยุกระจายเสียง ไม่เว้นแม้แต่สื่อบุคคล วงประชุม/เสวนา สื่อพื้นบ้านหรือศิลปะการแสดงต่างๆ ที่ส่วนใหญ่มักถูกมองข้ามเพราะไม่คิดว่าเป็นช่องทางการสื่อสาร

เมื่อรู้จักความหมายของอัตลักษณ์ รู้จักเครื่องมือที่จะใช้สื่อสาร ประกอบกับความก้าวหน้าในงานวิจัยที่เพิ่มขึ้น ก็ได้เวลาที่นักวิจัยไต้หวันทั้ง 7 โครงการจะต้องวางแผนและออกแบบชิ้นงานสื่อด้วยตัวเอง เมื่อถึงขั้นตอนนี้ต้องยอมรับว่า การตั้งคำถามสำคัญๆ กับการได้มาซึ่งคำตอบ

หัวใจสำคัญ คือ นักวิจัยไต้หวันต้องรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์งานวิจัยของตัวเอง เพราะเป็นตัวชี้เป้าว่าอะไร? คือประเด็นสำคัญที่ต้องการสื่อสาร และ ใคร? คือกลุ่มเป้าหมายที่อยากส่งสารไปบอก จากนั้นจึงค่อยมาวิเคราะห์ว่าสื่อหรือเครื่องมือที่เหมาะสมในการสื่อสารควรเป็นอะไร? รูปแบบไหน? ทั้งหมดนี้ต้องไม่ลืมว่าจะต้องดึงความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นมานำเสนอด้วย

ในงานต่อมาที่ฝากเป็นการบ้านให้กับทุกโครงการจึงเต็มไปด้วยช่องว่างที่รอการเติมเต็ม เพราะต้องผ่านการครุ่นคิดและวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งว่าหากต้องการสื่อสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจะต้องทำอะไรบ้าง ในขั้นตอนนี้วางแผนและออกแบบต้องเชิญชวนให้ชาวบ้านซึ่งไม่เคยทำสื่อมาก่อนรู้จักการลำดับความคิดอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เช่น การลำดับความคิดและร้อยเรียงเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร โดยระบุวัตถุประสงค์และแหล่งที่มาของเนื้อหาลงไปด้วย เช่น ถ้าต้องสัมภาษณ์คนหรือกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องควรจะสัมภาษณ์ใคร ที่ไหน ประเด็นคำถามคืออะไร หากต้องใช้รูปภาพประกอบควรเป็นรูปหรือภาพลักษณะไหน หาได้จากที่ใด ไม่ว่าจะป็นรูปที่ต้องถ่ายใหม่หรือภาพในอดีตก็ตาม

ว่ากันตามจริง นี่คือการฝึกให้คิดอย่างละเอียดและรอบคอบ ฝึกการทำงานที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เพราะมีความสำคัญมากไม่น้อยไปกว่าขั้นตอนการลงมือผลิต ยิ่งเตรียมความพร้อมในขั้นตอนนี้ได้มากและสมบูรณ์เท่าใดก็มั่นใจได้ว่าการพัฒนาชิ้นงานสื่อในขั้นตอนนี้จะคล่องตัวและราบรื่นมากเท่านั้น

เพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจน ขอยกตัวอย่างการผลิตสื่อภายใต้โครงการควายทามแก่งละว้า : วิธีการปรับตัวท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัตถุประสงค์งานวิจัยเรื่องนี้ต้องการศึกษาวิธีการเลี้ยงควายทามแก่ง

ละว้าจากอดีตถึงปัจจุบัน เพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการใช้แรงงานและหา
แนวทางการปรับตัวในการเลี้ยงควายทามแก่ละว้า ขั้นตอนการผลิตสื่อที่ทำร่วมกับทีมวิจัยควายทามเริ่มต้น
ด้วยการตั้งวงคุยพร้อมทั้งตั้งคำถามว่า จะผลิตสื่อเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อะไร เมื่อได้คำตอบว่าเพื่อการฟื้นฟู
อนุรักษ์ควายทามแก่ละว้า สิ่งที่เป็นคำถามถัดมาจึงต้องรู้ให้แน่ชัดมากขึ้นว่า ใครคือกลุ่มเป้าหมายที่
ต้องการสื่อสารถึง เพราะคงมีคนไม่น้อยที่เห็นด้วยกับการอนุรักษ์ควายทามแก่ละว้า คำตอบที่ได้รับ คือ
เกษตรกรในพื้นที่แก่ละว้า ทั้งคนที่เลี้ยงเป็นประจำและคนที่ไม่ได้เลี้ยง โดยทีมวิจัยควายทามคาดหวังว่าเมื่อ
มีการรับรู้ประโยชน์ของการเลี้ยงควายทามมากขึ้นน่าจะสร้างแรงจูงใจให้มีคนหันมาเลี้ยงเพิ่มขึ้น

เมื่อกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ขั้นตอนต่อมา คือ การวิเคราะห์หาชนิดสื่อที่เหมาะสมกับผู้รับสาร แม้จะ
ฟังดูเป็นวิชาการแต่เรื่องนี้ไม่ยากเกินความสามารถของชาวบ้าน เพียงแค่สังเกตพฤติกรรมของเกษตรกรใน
พื้นที่แก่ละว้าว่าเปิดรับข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อประเภทไหนมากเป็นพิเศษ หรืออีกนัยหนึ่งชาวบ้านเข้าถึงสื่อ
ชนิดไหนได้ง่ายและสะดวกที่สุด คำตอบจากปากชาวบ้านทำให้รู้ว่าเกษตรกรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่
ฟังหออกระจายข่าวกับแทบทุกบ้าน เพราะเป็นอุปกรณ์การสื่อสารที่มีติดตั้งไว้ทุกหมู่บ้าน เมื่อมีข่าวหรือ
สถานการณ์ที่ต้องรายงานในหมู่บ้านผู้นำชุมชนจะเป็นผู้ประกาศเสียงตามสายให้ลูกบ้านรับทราบโดยทั่วกัน
สื่อที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของโครงการวิจัยควายทามจึงมีข้อสรุปตรงกันว่า คือ “สื่อเสียง” ซึ่ง
สามารถนำเสนอได้ในหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่บทละครที่มีคู่สนทนาคือปู่กับหลาน เล่าวิถีการเลี้ยงควาย
ทามที่สืบทอดกันมายาวนานนับศตวรรษ บทสัมภาษณ์ระหว่างครูและนักเรียนกับเกษตรกรผู้เลี้ยงควายทาม
ในแก่ละว้า เล่าแง่มุมเชิงเศรษฐกิจที่ชี้ว่าการเลี้ยงควายทามไม่ได้เพิ่มรายจ่ายเพราะมีแหล่งอาหารตาม
ธรรมชาติในแก่ละว้า สิ่งที่เพิ่มคือรายได้และหลักประกันที่ไม่ต่างจากการมีธนาคารไว้ในบ้าน และเสียงร้อง

เพลงหมอลำประสานเสียงแคนโดยผู้ขับร้องคือชาวบ้านที่เป็นทั้งทมิฬวิชัยและเป็นคนเลี้ยงควายทาม ขับลำนำ เพลงบอกเล่าวิถีความผูกพันระหว่างคนกับควายทามในแก่งละว้าได้อย่างลึกซึ้งกินใจ

ข้อดีของการให้ชาวบ้านทำสื่อเอง คือ ข้อมูลที่นำมาสื่อสารมาจากประสบการณ์ตรงของชาวบ้าน เช่นเดียวกับโครงการวิจัยควายทามที่ตัวละครในสื่อเสียงแต่ละเรื่องล้วนแล้วแต่เป็นชาวบ้านที่เป็นคนเลี้ยงควายทามเองทั้งหมด การถ่ายทอดเนื้อหา น้ำเสียง และห้วงอารมณ์จึงมีความเป็นธรรมชาติและชวนติดตาม โดยเฉพาะการใช้ภาษาอีสานและแคนเป็นเครื่องดนตรีประกอบคือภาพสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่น และตัวตนความเป็นอีสานได้อย่างชัดเจน

หนึ่งในผู้ร่วมโครงการวิจัยควายทามบอกความรู้สึกหลังฟังคลิปเสียงทั้ง 4 เรื่องจบลงว่า “ภาษาอีสานและเสียงแคนทำให้รู้สึกอยากฟังต่อ เนื้อหาที่ได้ฟังกระตุ้นความสนใจเรื่องการเลี้ยงควายทามจนอยากกลับมาเลี้ยงอีกครั้ง” ส่วนอีกคนบอกว่า “เมื่อฟังแล้วทำให้คิดถึงชีวิตวัยเด็กของตัวเองที่เคยเลี้ยงควายทามอยากให้มีการสืบสานการเลี้ยงควายทามในแก่งละว้าต่อไปจนถึงรุ่นลูกรุ่นหลาน”

หลังขึ้นงานสื่อเสร็จสิ้น อีกหนึ่งเรื่องที่ต้องชวนหารือ คือ ช่องทางการเผยแพร่ เพื่อให้สื่อที่ผลิตขึ้นเกิดประโยชน์สูงสุด ข้อดีของคลิปเสียงที่นอกจากจะทำเองได้ไม่ยาก ต้นทุนต่ำ ยังสามารถนำไปเปิดซ้ำได้เรื่อยๆ ซึ่งเหมาะมากกับการสื่อสารผ่านหอกระจายข่าว สถานีวิทยุ เวทีประชาคมหมู่บ้าน ไม่เว้นแม้แต่การเปิดหน้าเสาธงหรือระหว่างพักกลางวันในโรงเรียน ทมิฬวิชัยควายทามยังมีแนวคิดหากผู้นำท้องถิ่นเช่น นายอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน นำคลิปเสียงไปเปิดก่อนการประชุมสัมมนาจะช่วยเผยแพร่ความสำคัญของควายทามแก่งละว้าให้เป็นที่รู้จักยิ่งขึ้นไป

ที่กล่าวมาข้างต้น คือ บทพิสูจน์ซึ่งยืนยันความเชื่อว่าชาวบ้านทำสื่อเองได้แม้จะไม่เคยรู้จักหรือมีประสบการณ์การทำสื่อมาก่อน แต่ก็มีบทบาทไม่น้อยในการผลักดันให้นักวิจัยแต่ละโครงการเห็นความสำคัญของการสื่อสารและลุกขึ้นมาเป็นผู้บอกเล่าหรือถ่ายทอดสิ่งนั้นด้วยตัวเอง หนึ่งในเครื่องมือที่ออกแบบและใช้งานต่อเนื่องตลอดระยะเวลาการทำวิจัย คือ “ไบงาน” ถือเป็นตัวช่วยที่กระตุ้นให้เกิดการคิดวิเคราะห์ โดยมีหัวข้อหรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกำกับไว้อย่างเป็นระบบ ระหว่างกระบวนการพัฒนาชิ้นงานสื่อแต่ละโครงการจะมีไบงานให้ทีมนักวิจัยบันทึกและเรียนรู้ไปพร้อมกัน สิ่งที่ได้รับกลับ คือ เห็นความคืบหน้าและความต่อเนื่องในการผลิตสื่อทั้งด้านประเด็นเนื้อหา รูปแบบ รวมทั้งบุคคลที่ต้องรับผิดชอบ จนนำไปสู่การลงมือผลิตชิ้นงานสื่อตามที่ออกแบบไว้ในท้ายที่สุด การนำ “ไบงาน” มาใช้เป็นเครื่องมือกำกับการทำงานแต่ละขั้นตอนจึงเปรียบได้กับการสร้าง “เงื่อนไขที่จำเป็น” เพื่อให้การสื่อสารที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นของโครงการวิจัยท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่นเกิดประสิทธิผลและประสิทธิภาพสูงสุด

๑. ฟ้ายุ่งแจ้จ้ง มือใหม่ มายาม
ความดิงาม ให้หลังมา โหมมเต้า
ความโศกเศรร้า ให้หนีไกล ไลห่าง
ให้มา ซอยกันสร้าง อีสานกว้าง ให้ฮุ่งเฮือง

๒. บัดนี้ หันมาจา เข้าเรื่อง อีสานเฮา ยุคเก่าก่อน
ลมซุ่น ไปไผ่อ่อน เสียงแคนดั่ง จ่าวๆ ซุ่มเจ้า ให้ค่อยฟัง
เริ่มขึ้นครั้ง อีสานเฮา บ่ทันฮุ่ง
ซุ่มพ่อลุง แม่ป้า หลานหลา ได้อยู่ดี

๓. สามัคคี คือที่ตั้ง เป็นพลัง อันยิ่งใหญ่
บ้านคุ้มเหนือ คุ้มใต้ กะคือด้าม ดั่งกัน
ป็นเอาสวน นาถ้าง จัวควาย บ่ได้ว่า
ป็นเอาปลา เอาซ้าง บ่เห็นเว้า ว่ากัน

๔. บัดว่าชุ่มมือ นี้นั้น ปันปลา กะขึ้นตาซัง
ได้จักโลแล้วเฒ่า ราคาพร้อม ว่าจ้งได้
โตโตใหญ่ คัดออกไว้ เอาไปขาย ให้อีแม่
โตโตหลอด ปอดป่อง เอาไว้ หทาเอือบเกลือ

๕. เหลือจากหั้น เอาไปส่ง ตลาดแลง
แบ่งไว้แกง แต่พอเฮา เจ้าหัว เลย-อดซ้ำ
ฮิตครองธรรม นำคนกล้า ถึงเวลา ขอผิดผ่อน
โลกเฮาย้อน ย่อมย่อ ัจอ้อม จังหมากขาม

๖. หลึง-ชายทรม บักลัวโทษ บาบุญญ บักคิดห่า
ปันครองธรรม ฮิตเค้า ลืมคำเฒ่า ผู้กล่าวสอน
ประเดิมพร ประถมต้น ส.ยานนท์ ขอไชชื่อ
มข.คือ บอนบ้าน หม่องเนายัง ได้เพ็งพิง

ความหมาย ขอสวัสดิ์ท่านผู้มีเกียรติที่รักและเคารพทุกท่าน

ในอดีตกาลพี่น้องไทอีสาน ได้ชื่อว่าเป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บนดินแดนที่ราบสูง
ถิ่นแห่งความแห้งแล้งธรรกัณดาร ด้อยการพัฒนา แต่คนอีสานก็พร้อมที่จะสละแบ่งปันน้ำใจอันบริสุทธิ์ ให้กับ
คนทุกๆคนทั้งในท้องถิ่นและผู้ที่เข้าไปแวะเวียนหรืออาศัยอยู่ในพื้นที่ ดินแดนอารยธรรมแห่งนี้ เต็มไปด้วย
มรดกทางวัฒนธรรมของคนอีสานที่ได้สืบทอดมารุ่นต่อรุ่นเป็นระยะยาวนาน จวบจนปัจจุบัน กระแสการเปลี่
ยนแปลงของสังคมโลกได้เข้ามามีอิทธิพลทำให้วิถีชีวิตของชาวอีสานเริ่มค่อยๆเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา ที่ไม่ได้
รับการแก้ไข...

การประชุมเชิงสร้างสรรค์

การประชุมในอดีตมักมีการพูดคุยเฉพาะเรื่องปัญหา สาเหตุปัญหา ระบุตัวบุคคลที่เป็น
ปัญหา จึงก่อให้เกิดความไม่พอใจระหว่างสมาชิกในการประชุม ดังนั้นควรจัดบรรยากาศ เป็น
ประเด็นการประชุมในเชิงสร้างสรรค์ และทุกคนในองค์ประชุมมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ มีชีวิต
ชีวา ไม่มีลักษณะของการสั่งการ

ความหมาย

การประชุมที่สมาชิกมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น โดยใช้หลักฐานและข้อมูลที่ต้องการ
เป็นการคิดอย่างสร้างสรรค์ มีเหตุผลในเชิงบวกมากกว่าเชิงลบ

ตัวอย่าง

ห้องประชุมติดยุติแล้ว และนำเรื่องดีๆมาเล่าสู่กันฟัง เมื่อเข้าสู่วาระพิจารณาต่างถกแถลงกันด้วยเหตุด้วยผล มองกันในแง่ดี ไม่กล่าวร้ายต่อกัน ต่างเพิ่มพลังสร้างสรรค์ให้แก่กันและกัน จนเต็มอิ่มไปด้วยความสุขและกำลังใจในการทำงานต่อไป เช่น การประชุมจัดผ้าป่า งานบุญประเพณี กรอบวาระการประชุมเพื่อแสดงความคิดเห็นในการกำหนดวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ขององค์กร โดยทุกคนร่วมคิดร่วมพูดร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยมองกันในแง่ดีและเสริมความคิดเห็นซึ่งกันและกันจนก่อให้เกิดความสุขในข้อสรุปร่วมกัน

การประยุกต์ใช้

- พูดเชิงบวก ไม่ใช่คำหยาบคาย คิดร้ายต่อกัน
- แสดงข้อมูลความคิดเห็นต่อส่วนรวม ไม่นิ่งเงียบ
- มีระบบบริหารจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการประชุม สรุปความคิดเห็นที่ดี หรือความคิดเห็นที่แตกต่างของทั้ง 2 ฝ่าย และสรุปทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินงานนี้ต่อไป
- การประชุมควรมีข้อสรุปที่ชัดเจน ทราบว่าสิ่งที่จะทำต่อไปคืออะไร มีเป้าหมาย วัตถุประสงค์การประชุมที่ชัดเจน